

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE DİJİTAL MEDYA PROGRAMININ İNCELENMESİ

Gülşah ÖZDİL¹

Mehmet Nur TUĞLUK²

1 Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim, gulsahozdil95@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4472-1489
2 Dr. Öğr. Üyesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim, mntugluk@yildiz.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2007-5942

Özdi, Gülşah ve Mehmet Nur Tuğluk. "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programının İncelenmesi". ulakbilge, 57 (2021 Şubat): s. 159-173. doi: 10.7816/ulakbilge-09-57-01

ÖZ

Dünyamız gün geçtikçe daha dijital, etkileşimli ve çevrimiçi bir hal almakta ve dijital medya, günlük yaşamlarımızda daha yaygın bir hale gelmektedir. Bunun bir sonucu olarak ülkeler konuyla ilgili yeni eğitim stratejileri geliştirmektedirler. Bu araştırmada Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti'nde iki yıllık bir model proje sonucu geliştirilen ve uygulanmakta olan "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya" programının incelenmesi amaçlanmaktadır. Programın incelenmesi için doküman analizi yönteminden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analiz yöntemiyle raporlaştırılmıştır. İçerik analizi yapılan program, araştırmacılar tarafından Almandan Türkçeye çevrilmiştir. İncelenen program genel olarak dört ana bölümden oluşmaktadır ve her bölümün ardından çalışma materyalleri ve örnek uygulamalar yer almaktadır. Dijital medya eğitimi, olabildiğince mükemmel medya içerikleri oluşturmaktan ziyade, çocukların ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına hitap etmekle ilgilidir. Dijital medya eğitimi "çocuklara dijital medyayı nasıl kullanacaklarını öğretmek zorundayız" olarak anlaşılırsa, eğitimcilerin konuyla ilgili çekinceleri tamamen anlaşılabilir. Çünkü bu, eğitimin medya kullanımına sorunlu bir şekilde indirgenmesi anlamına gelir ve durumla neyin ilgili olduğu, pedagojik olarak neyin anlamlı olduğu ve çocuğun neye ihtiyacı olduğu gibi temel pedagojik gerekliliklerle çelişir. Bu nedenle, "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya" programı, bu yanlış anlamın üstesinden gelmek için medya eğitiminin günlük yaşamda yansıtıcı bir şekilde yerleştirilmesi için eğitimcileri eğitmeye odaklanmaktadır. Gerçekleştirilen model projenin ve programın amacı, okul öncesi eğitim kurumlarında dijital medyanın yaşa uygun ve pedagojik olarak duyarlı kullanımı için yapısal ve içerikle ilgili koşulları geliştirmek ve test etmektir. Erken çocuklukta dijital medya eğitimi ile ilgili kapsamlı bilgilerden oluşan program, içerdiği materyaller ve örnek uygulamalar ile kurumlara, öğretmenlere ve tüm araştırmacılara yol gösterici niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital medya, erken çocukluk eğitimi, okul öncesi eğitim, eğitim programı

* Bu makale 1. yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir

Makale Bilgisi:

Geliş: 3 Ocak 2021

Düzeltilme: 5 Şubat 2021

Kabul: 10 Şubat 2021

Giriş

Eski medya biçimlerinden ve teknolojilerinden tamamen farklı olmasalar da, çağdaş medya teknolojilerinin tanımlayıcı özelliklerinden biri dijital olmalarıdır (Susman-Peña vd., 2020). Bu temel teknolojik özellik, onları analog medyadan ayıran bir dizi başka temel özelliği de beraberinde getirmektedir. Bu özellikler, dijital medyanın sosyal dinamikleri nasıl etkilediğini anlamak için kritik öneme sahiptirler (Trültzsch-Wijnen, 2020). Bilgisayarlar, cep telefonları, tabletler, dijital kameralar, televizyonlar ve sosyal medya hizmetleri bilgilerin dijital formatlarda işlenmesine dayanmaktadır. Bu, sayısal bir kodla temsil edilen bilgileri taşıdıkları ve daha sonra bunu insan diline dönüştürdükleri anlamına gelmektedir (Delfanti ve Arvidsson, 2019, s. 22). Teknolojik değişimin sosyal sonuçlarının anlaşılmasına zemin hazırlamak için salt teknik yönlerinin ötesine geçilmesi gerekmektedir (Süss vd., 2018, s. 12).

Dünyamız gün geçtikçe daha dijital, etkileşimli ve çevrimiçi bir hal almaktadır. Bunun bir sonucu olarak bu alanda her gün değişimler, yenilikler ve kariyer olanakları oluşmaktadır (Griffey, 2019). Günümüzde insanlar dijital platformlar sayesinde her zamankinden çok daha fazla ve hızlı bir şekilde bilgi üretebiliyorlar (Johanssen, 2019). Çünkü bu teknoloji daha fazla kapasite ve daha gelişmiş bir kullanım sağlamaktadır. Dijital medya sıklıkla internette gezinmek, sohbet etmek, haber almak, satın almak ve öğrenmek için kullanılmaktadır. Dünya çapında yaklaşık 2,4 milyar internet kullanıcısı vardır ve her gün çeşitli platformlarda sayısız bilgi akışı gerçekleşmektedir (Potter, 2016). Bilginin bu kadar hızlı ve oldukça fazla sayıda üretiliyor olması her ne kadar toplumların gelişimi açısından yararlı olsa da birçok alanda beraberinde sosyal problemler de getirmektedir (Trültzsch-Wijnen, 2020). Buna bağlı olarak son zamanlarda medya pedagojisi, dijital medya okuryazarlığı, medya yeterliliği ve medya eğitimi gibi kavramlar önümüze çıkmaktadır. Geleneksel medya okuryazarlığı kavramı, günümüz toplumunda medyanın önemini karakterize etmek için artık yeterli değildir.

Medya pedagojisi, medyanın içerik ve işlevlerini, bu alanlardaki kullanım biçimlerini ve bunların bireysel ve sosyal etkilerini inceler. Medya eğitimi ise medyanın eleştirel ve yansıtıcı kullanımını öğretmeyi amaçlayan medyanın bir tür pedagojik kullanımınıdır. 21. yüzyılda dijitalleşen medya ile tanımında da bir takım değişiklikler yaşanmaktadır (Süss vd., 2018). Bu sebeple günümüzde medya eğitimi dijital teknolojinin şekillendirdiği bir dünyada eğitim olarak tanımlanabilir. Dijital okuryazarlık, medya okuryazarlığının bir parçasıdır. Her ikisi de bilgiyi etkili bir şekilde bulma, tanımlama, değerlendirme ve kullanma yeteneği olan "bilgi okuryazarlığı" fikrine dahil edilir. Dijital okuryazarlık, özellikle internet, akıllı telefonlar, video oyunları ve diğer geleneksel olmayan kaynaklardaki medyalar için geçerlidir. Tıpkı medya okuryazarlığının medyayı tanımlama becerisini içerdiği gibi, dijital okuryazarlık da hem temel becerileri hem de etik yükümlülükleri içermektedir (Moser vd., 2011).

Günümüzde çocuğun dijital medya ile karşılaşması kaçınılmazdır. Oturma odasındaki bir televizyondan bir çocuğun olabileceği birçok ortamda karşımıza çıkmakta ve çocuklar için medya içeriğine maruz kalmak neredeyse kaçınılmaz olmuştur (Barr ve Linebarger, 2017; Moser, 2019). Bugün çocuklar, daha önce hiç hayal edilmemiş şekillerde keşfetmek, bağlantı kurmak, yeni şeyler oluşturmak ve öğrenmek için dijital medyanın gücünü kullanıyorlar. Bu faaliyetler hem harika fırsatlar hem de potansiyel tuzaklar sunmaktadır (Tulodziecki vd., 2018). Çocukların dijital yaşamları okulda bitmiyor. Yaşanan hızlı gelişmeler ve medyanın dijitalleşmesi okul dışında yaşanan siber zorbalığa, dijital dolandırıcılığa ve güvenlik kaygılarına neden olabilmektedir. Bu nedenle dijital okuryazarlık, medya okuryazarlığının benzersiz derecede önemli bir parçasıdır (Friedrichs-Liesenkötter, 2016). Bir bakıma medya eğitimi bir süreç ve medya okuryazarlığı ise bir sonuçtur. Ve bu eğitim süreci oldukça hassas elementler içermektedir.

Çocuklar için üretilen medya içeriğinde, tabletlerin ve cep telefonlarının ortaya çıkması ve hızlı seri üretimiyle birlikte eşi görülmemiş bir artış olmuştur. Fransa'da yapılan bir çalışmaya göre (Cristia ve Seidl, 2015) 5 ile 24 aylık çocukların % 58'inin dokunmatik ekranlı bir cihaz kullanabildiği tahmin edilmektedir. Rideout ve AAP, (2019)'a göre %51 oranıyla akıllı telefonlar en sık kullanılan dokunmatik ekranlı cihazdır ve %44 oranı ile tablet kullanımı bunu takip etmektedir. Elbette bu rakamlar kültürden kültüre bölgeden bölgeye değişiklik göstermektedir (Barr vd., 2010). Ancak biri ABD'de (Rideout ve AAP, 2019) ve diğeri de Fransa'da (Cristia ve Seidl, 2015) yapılan son araştırmalar, çocukların yaklaşık %20'sinin her gün dokunmatik ekranlı bir cihaz kullandığını göstermektedir. Biri ABD'de (Kabali vd., 2015) ve bir diğeri de Kuzey İrlanda'da (Ahearne vd., 2016) sosyoekonomik açıdan daha

farklı örneklerle yapılan iki çalışma ise bu oranı %70 olarak göstermektedir. Açıkça görülmektedir ki platformlar arasında çocukların ekran süreleri de çeşitlilik göstermektedir. Çocuklar medya içeriğine birden çok yerde, birden çok formatta ve birden çok cihaz aracılığıyla maruz kalmakta ve bu da potansiyel olarak yeni gelişen sorunlara yol açmaktadır (Barr ve Linebarger, 2017).

Dijital medya ve mobil teknolojiler dünyadaki bireyler için oldukça erişilebilir hale geldiğinden, eğitim gelişiminde ve öğrenmeyi kolaylaştırmada önemli bir role sahiptir (Goyal ve Eilu, 2020). 21. yüzyılda çocuklar geçmiş nesillerde hiç olmadığı kadar teknolojik cihazları kullanabilmektedirler. Dokunmatik ekran teknolojisinin ortaya çıkışı, çok farklı türde bir medya kullanımına yol açmıştır. Bu artış, teknoloji kullanımının sonuçlarına ve bunun çocukların sosyo-duygusal, bilişsel ve fiziksel gelişimlerini nasıl etkilediğine dikkat çekmektedir (Barr vd., 2010; Barr ve Linebarger, 2017). Okul öncesi dönemde medya eğitimi "çocuklara dijital medyayı nasıl kullanacaklarını öğretmek zorundayız" olarak anlaşılırsa, eğitimcilerin ve ebeveynlerin bu konudaki çekinceleri tamamen anlaşılabilir. Çünkü bu, eğitimin medya kullanımına sorunlu bir şekilde indirgenmesi anlamına gelir ve durumla neyin ilgili olduğu, pedagojik olarak neyin anlamlı olduğu ve çocuğun neye ihtiyacı olduğu gibi temel pedagojik gerekliliklerle çelişir (Friedrichs-Liesenkötter, 2016).

Eğitimcilerin ve ebeveynlerin desteği dijital medya konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Bunu yaparken, çocuklara çok fazla teknik bilgi sağlamak değil büyürken onlara eşlik etmek gerekmektedir. Çünkü çocukların dijital medya ile günlük yaşamlarında karşılaştıkları her şey onlar için anlaşılabilir, sindirilebilir ve yönetilebilir değildir. Bir sosyalleşme faktörü olarak, medya ve içerikleri, bilgi, rol modelleri ve davranış önerileri de sağlar. Bu sebeple çocuklarda medya okuryazarlığının gelişmesi oldukça önemlidir. Teknik cihazların kullanımına ve bilgisine ek olarak, çocukları medyayla aktarılan arka planları ve mesajları sınıflandırmalarına ve anlamalarına olanak tanıyan bir anlayışa yaklaştırmak özellikle önemlidir (OECD, 2019; Süss vd., 2018). Dijital medyanın bir bilgi, eğlence, eğitim ve günlük organizasyon aracı olarak insan sosyalleşmesi için önemli hale geldiği her yerde, medya eğitimi söz konusu duruma gelmektedir.

Eğitimciler, çocuklara dijital medya okuryazarlığını öğretmede önemli bir rol oynamaktadır (Özkan, 2018). Teknoloji sınıfa hızla girdikçe, eğitimciler öğrencileri bu yararlı dijital kaynakları kullanmak için uygun, olumlu ve güvenli yollarla meşgul olmaya yönlendirmelidirler (Öğretir Özçelik ve Tuğluk, 2018). Günümüzde dijital medya, çocuk dünyasının doğal bir parçası haline gelmiştir. Günlük yaşamın birçok alanında çocuklar dijital teknolojiyle temas halindedir. Günümüzde birçok elektronik cihazın sahip olduğu sesli asistanlar, programlanabilir ev aletleri, yüzme havuzlarındaki, müzelerdeki veya toplu taşıma araçlarındaki dokunmatik ekranlar ve tabii ki akıllı oyuncaklar gibi çocuk dünyasının bir parçasıdır.

Öğretmenler arasında da dijital medyanın neden ve nasıl kullanıldığının ilk olarak anlaşılması çok önemlidir. Amaç, çocukların dünyasında ve okul öncesi eğitim kurumlarında medya konusuna yönelik bir tutum geliştirmek ve öğretmenler için medyanın bir konu ve araç olarak günlük pedagojik yaşama nasıl entegre edilebileceği, bununla hangi hedeflerin ilişkilendirildiği konusunda bir anlayışa ulaşmak ve tüm bunların oluşan anlayışa nasıl sabitlemesi gerektiğini anlamaktır (Kutscher, 2019; Kutscher ve Bischof, 2020). Her şeyden önce, dijital medya eğitiminin neleri içerdiğinin farkında olmak önemlidir. Tabii ki, bu aynı zamanda dijital medyanın kullanımını da içerir, ancak genellikle çocuklar, aileler ve okul öncesi eğitim kurumlarındaki günlük yaşam için neyin önemli olduğunu düşündüğümüzde ikincil bir rol oynar.

İngilizce konuşulan ülkelerde ve uluslararası düzeyde, söylem olarak medya okuryazarlığı (media literacy) terimi kullanılırken, özellikle Almanca konuşulan ülkelerde medya yeterliliği (medienkompetenz) terimleri ile karşılaşılabılır. Medya yeterliliği kavramı, pek çok açıdan medya okuryazarlığı kavramına benzerdir ve bu terim İngilizceye olduğu gibi Türkçeye de medya okuryazarlığı olarak geçmiştir (Barr ve Linebarger, 2017; Delfanti ve Arvidsson, 2019; Süss vd., 2018; Trültzsch-Wijnen, 2020; Tulodziecki vd., 2018). Bu sebeple ilgili literatür incelendiğinde iki kullanımın da yaygın olduğuna rastlamaktayız. Yapılan çalışmanın "Bulgular" kısmında incelenen Almanca programda kullanılan terimler olduğu gibi aktarılmaya çalışıldığından "medya yeterliliği" terimi de programda olduğu haliyle kullanılmıştır.

Günümüz neslinin çocuklarına son zamanlarda "dijital yerliler" denmektedir. Ancak bu, dijital yerliler olarak adlandırılan çocukların medyada yetkin olarak doğduğu anlamına gelmemektedir (Barr ve Linebarger, 2017; Kabali vd., 2015; Sander vd., 2008). İçerik ve medya kullanımıyla başa çıkma yetisi doğuştan gelmez ve sezgisel değildir.

İlk olarak adım adım öğrenilmelidir. Bunun için gerekli olan da iyi tasarlanmış, çocuğun gelişimsel özelliklerini dikkate alan, aile-okul-öğretmen işbirliği sağlayan, bütüncül bir yaklaşıma sahip bir eğitim programıdır. Tüm bu nedenlerle erken çocukluk döneminde dijital medya eğitimi programının incelenmesine ihtiyaç duyulmuştur. Buradan hareketle bu araştırmanın amacı Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti'nde iki yıllık bir model proje sonucu geliştirilen ve uygulanmakta olan "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya" programının incelenmesidir. Bu çalışmada etik ve bilimsel kaynakların çizdiği sınırlar ile dijital medya programı incelenmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programı'nın amacı nedir? Bu amaç doğrultusunda oluşturulan "Medya Eğitiminin Yedi Boyutu" neleri kapsamaktadır?
2. Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programı'nın bölümleri nelerdir ve bu bölümlerde hangi sorulara yanıt aranmaktadır?
3. Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programı'nın hedefleri nelerdir? Bu hedeflerin uygulama kriterleri nasıl gerçekleştirilmektedir?
4. Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programı'nda yer alan çalışma materyalleri ve örnek uygulamalar nelerdir?
5. Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programı kapsamında hangi ortaklar yer almakta ve bu ortakların görevleri nelerdir?
6. Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programı'nın temelleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışmada Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti'nde 2020 yılında uygulamaya geçen "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya – Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Öğretmenler, Finansmanlar ve Ebeveynler İçin Bir Program" adlı eğitim programının incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada, "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya" adlı medya eğitim programının içerik analizinin yapılması amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden olan tarama yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, herhangi bir metni analiz etmek için kullanılan bir tekniktir (Büyüköztürk vd., 2018; Creswell, 2017; Edlund ve Nichols, 2019). Bu esneklik nedeniyle sosyal bilimlerde birçok disiplinde kullanılmaktadır. Bununla birlikte, tarihsel olarak, çoğunlukla medya araştırmalarında ve ilgili alanlarda kullanılmıştır (Matthews ve Ross, 2010). İçerik analizi, basit bir kelime saymasının ötesine geçebilen güçlü bir tekniktir. İçerik analizi kalıpları, temaları, varsayımları ve anlamları belirleme çabası içinde belirli bir materyalin dikkatli, ayrıntılı, sistematik bir şekilde incelenmesi ve yorumlanmasıdır. Düzgün bir şekilde uygulandığında, teknikleri titiz ve güçlüdür (Berg ve Lune, 2017).

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın veri toplama süreci öncelikle Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti'ndeki Çocuk, Aile, Mülteciler ve Entegrasyon Bakanlığı'ndan eğitim programına ulaşarak başlamıştır. Bakanlık ile bizzat iletişime geçilmiş ve ilgili belgelere ulaşılmıştır. İçerik analizinin yapılabilmesi için Almanca olan programın tamamı önce İngilizceye daha sonra da Türkçeye çevrilmiştir. Çevirilerin kontrolü Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde bulunan Westfälische Wilhelms Üniversitesi'nden iki uzman tarafından yapılmıştır. Ardından programla ilgili hedefler, programın amacı, bölümleri, yöntemleri, temelleri, kullanılan çalışma materyalleri ve örnek uygulamalar belirlenmiş ve tablolar halinde incelenmiştir.

Ölçme Araçları ve Örneklem

Bu araştırmanın örneklemini 2020 yılında Almanya Kuzey Ren-Vestfalya'da yayınlanan "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programı", çalışma materyalleri ve uygulama örnekleri oluşturmaktadır.

Ölçme aracı olarak Kuzey Ren-Vestfalya'da 2020 yılında yayınlanan "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital

Medya – Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Eğitim Uzmanları, Sağlayıcılar ve Ebeveynler İçin Bir Program¹ adlı program seçilmiştir. Program, iki yıl boyunca, seçilen 12 anaokulunda denenilen bir proje sonucunda oluşturulmuştur. "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya – Anaokullarında Medya Eğitimi"² model projesi 2017-2019 yılları arasında Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti Çocuk, Aile, Mülteciler ve Entegrasyon Bakanlığı (MKFFI) tarafından, Emscher Lippe³ bölgesindeki seçilmiş anaokulları ve aile merkezlerinde gerçekleştirilmiş ve anaokullarında dijital medya kullanımı proje dahilinde iki yıl boyunca denenmiştir. Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti Çocuk, Aile, Mülteciler ve Entegrasyon Bakanlığı aynı zamanda okul öncesi eğitim ile ilgili tüm işlerden sorumludur (MFKJKS, 2018).

Seçilen kurumların temsilcileri için Haziran 2017'de yapılan proje başlangıç etkinliği projeye bir giriş sağlamıştır. Şubat 2019'da seçilen kurumlardan elde edilen sonuçlar, gelişmeler, projeler ve bilimsel destek ülke çapındaki kapanış etkinliğinde kamuoyuna sunulmuştur. Proje kapsamına dahil olan okulların isimleri gizli tutulmakla beraber seçilen 12 okulun konumları aşağıdaki şekilde verilmiştir.

Resim 1. Seçilen Proje Okullarının Konumları

Kaynak: Digitale Medien in der frühkindlichen Bildung - Bildung Eine Handreichung für pädagogische Fachkräfte, Träger und Eltern in Kindertageseinrichtungen (MFKJKS, 2020).

Bulgular

Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programı

Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programı, "Çocuk, Aile, Mülteciler ve Entegrasyon Bakanlığı" tarafından "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya – Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Medya Eğitimi" model projesi sonucunda geliştirilmiştir.

Bu programda, model projenin sonuçları ve bulguları özetlenmiş ve program eyleme yönelik ipuçları ve önerilerle zenginleştirilmiştir.

Seçilen kurumlar tarafından sağlanan destek, işbirliği ortakları tarafından hazırlanan giriş metinlerinin ardından bu programın içerdiği dört ana bölüm vardır. Her bölümün ardından çalışma materyalleri ve seçilen kurumlarda uygulanan pratik örnekler yer almaktadır.

¹ Digitale Medien in der frühkindlichen Bildung - Bildung Eine Handreichung für pädagogische Fachkräfte, Träger und Eltern in Kindertageseinrichtungen

² Digitale Medien in der frühkindlichen Bildung - Medienbildung in der Kita

³ Emscher-Lippe bölgesi, Kuzey Ren-Vestfalya'nın kuzeybatısında yer alır ve bu bölge Almanya'nın (tüm federal eyaletler içerisinde) en yoğun nüfuslu bölgelerinden birdir.

Programın Amacı

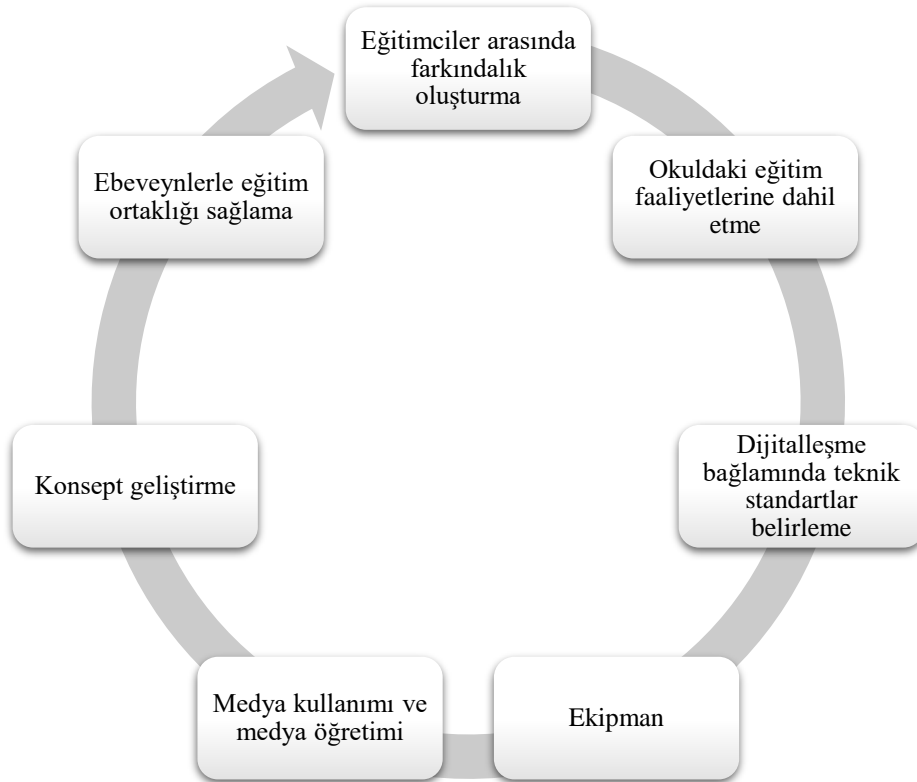
Proje döneminde (Mart 2017'den Şubat 2019'un sonuna kadar) anaokulları medya ile ilgili pedagojik ve bilimsel destek almış ve gerektiğinde okullara teknik sorular ve problemlerle ilgili danışmanlık sağlanmıştır. Programın birincil amacı, erken çocukluk döneminde yüksek kaliteli medya eğitim çalışmalarının geliştirilmesidir.

Model projenin ve programın amacı, okul öncesi eğitim kurumlarında dijital medyanın yaşa uygun ve pedagojik olarak duyarlı kullanımı için yapısal ve içerikle ilgili koşulları geliştirmek ve test etmektir. Odak noktası, dijital medyayla ilgili ebeveynleri, öğretmenleri ve alan uzmanlarını duyarlı hale getirmek ve konuyla ilgili farkındalık oluşturmaktır.

Bu doğrultuda programın alt amaçları şu şekilde sıralanabilir:

- Seçilmiş kurumlar ile birlikte, anaokullarında medya eğitimine kurumsal bir yaklaşım geliştirmek.
- Medya eğitiminin fırsatlarını ve zorluklarını ele almak.
- Medya eğitimi ile erken çocukluk eğitiminin tüm ilgili alanları arasında içerikle ilgili bir bağlantı oluşturmak.
- Kurumlarının kalite gelişimine katkıda bulunmak.
- Ebeveynler kadar öğretmenlerin de projenin bir parçası olarak hareket etme yeteneklerini güçlendirmek.
- Medya eğitimine yönelik mevcut kaynaklar ve yaklaşımları ele almak ve hayata geçirmek.

Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya programı, medyayla ilgili eski yanlış anlamaları tekrar etmeyi değil, medya eğitiminin günlük hayata yansıtıcı bir şekilde yerleştirilmesi için eğitimcileri eğitmeyi amaçlamaktadır. Bu yüzden her şeyden önce, medya eğitiminin neleri içerdiğinin farkında olmak gerekmektedir. Bunu daha iyi anlayabilmek adına programda okul öncesi kurumlarında medya eğitiminin yedi boyutu açıklanmıştır. Bunlar aşağıdaki şekilde gösterilmiştir:

Resim 2. Medya Eğitiminin Yedi Boyutu

Kaynak: (Kutscher, 2019; MFKJKS, 2020)'den uyarlanmıştır.

Programın Bölümleri

Aşağıda programın dört ana bölümü ve her bölümde cevaplanması beklenen sorular yer almaktadır.

Tablo 1. Programın Bölümleri

1.Kurumlarda Medya Eğitimini Konu Haline Getirme	2.Çocuklarla Yaşanan ve Deneyimlenen Medya Eğitimi	3.Yetiştirme ve Eğitim Ortaklığında Medya Eğitimi	4.Medya Eğitimini Güvenle Şekillendirmek
Dijital medya eğitimi nedir?	Dijital medya ve çocuklarla arasında nasıl bir bağ kurulur?	Kurumlarda medya eğitimi bağlamındaki konu neden önemlidir?	Kurumlar neden medyanın güvenli kullanımıyla ilgilenmelidir?
Sağlayıcılar, yöneticiler ve uzmanlar bu konu hakkında nasıl bilinçlendirilebilir?	Dijital medyada içerik nasıl kullanılabilir ve değerlendirilebilir?	Medya ile ilgili bir yetiştirme ve eğitim ortaklığı nasıl başarılı olabilir?	Güvenli kullanım için nelere dikkat edilmelidir?
Eğitmenler arasında ortak bir tutum nasıl geliştirilebilir?	Dijital medya nasıl aktif olarak kullanılabilir?	Ebeveynlere medya konusunda ulaşmak için hangi formatlar mevcut?	Yaş derecelendirmeleri, kişisel haklar ve veri korumanın/güvenliğinin rolü nedir?
Hedef ve konsept geliştirme nasıl tasarlanabilir?		Okul öncesi eğitim kurumları medya konusunda nasıl etkili ilişkiler tasarlayabilirler?	
Medya eğitimi, kuruma sürdürülebilir bir şekilde nasıl sağlanır?			

(MFKJKS, 2020)

Programda her bölümünün sonunda çalışma materyalleri ve uygulama örnekleri ekleri yer almaktadır. Çalışma materyallerinde kurumlarda programı uygulama aşamasında kullanılabilecek çeşitlik envanterler yer almaktadır. Uygulama örnekleri bölümünde ise model okullarda uygulanmış olan örnek dijital medya eğitimi uygulamaları yer almaktadır.

Çalışma Materyalleri ve Örnek Uygulamalar

Tablo 2. Çalışma Materyalleri ve Örnek Uygulamalar Bölümlerinin İçeriği

	Çalışma Materyalleri	Örnek Uygulamalar
Bölüm 1	<ul style="list-style-type: none"> Medya Biyografim Hedef Tahtası Kontrol Envanteri Envanter Listesi Kılavuz - Tablet Alırken Nelere Dikkat Edilmeli Hedef Edinme Çalışma Sayfası 	<ul style="list-style-type: none"> Bir Takım Süreci Çocuk ve kurumlar için süreç geliştirme ve farkındalık yaratma Eğitim çalışmalarında dijital medyanın kullanımı
Bölüm 2	<ul style="list-style-type: none"> Medya kahramanlarını boyama etkinliği Teknoloji röportaj Konuşma Kayıtları Fotoğraflı Bulmaca / Fotoğraflı Hafıza Oyunu Mikrofon ile Kayıt Yapma Stop-Motion Yeşil Ekran 	<ul style="list-style-type: none"> Anaokulumuzda neler oluyor? Çizgi film mi? Kendimiz yapacağız! Medya kahramanlarından müziğe uzanan bir resim hikayesinin oluşturulması Dijital kamera ile başlangıç projesi

Bölüm 3	<ul style="list-style-type: none"> "Eğitim ortaklığında medya eğitimi" konulu bir ekip toplantısının tasarımı için anahtar sorular Soru ve tema listesi Seçilen konuyla ilgili bir ebeveyn toplantısı planı: Anaokulunda Dijital Medya Bir web sitesinin yapısı ve içeriği 	<ul style="list-style-type: none"> "Eğitim ortaklığı ve medya eğitimi" - model projeden uygulamaya
Bölüm 4	<ul style="list-style-type: none"> İnternet üzerinde fotoğraf paylaşımı kontrol listesi Veri koruma kontrol listesi 	<ul style="list-style-type: none"> Kendi imajına sahip olma hakkı - ve "hayır" deme hakkı

Digitale Medien in der frühkindlichen Bildung - Eine Handreichung für pädagogische Fachkräfte, Träger und Eltern in Kindertageseinrichtungen (MFKJKS, 2020)

Programın Hedefleri

Medya eğitimi programına göre okul öncesi dönemde medya kullanımının temel amacı aktif ve yaratıcı bir şekilde birlikte var olmaktır. Programın temelinde, okul öncesi kurumlarda medya eğitiminin nasıl uygulanması ve yaşanması gerektiğine dair bir kavramın geliştirilmesidir. Kavramsal çalışma bağlamındaki hedefler, olabildiğince kesin bir şekilde formüle edilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenle, hedefler 'SMART' baş harfleriyle formüle edilmiştir. Hedefler:

Tablo 3 Programın Hedefleri

Spezifisch	Messbar	Attraktiv	Realistisch	Terminiert
Özel	Ölçülebilir	Cazip	Gerçekçi	Planlanmış
Hedefler mümkün olduğu kadar spesifik olarak tanımlanmalıdır. Yani, tam olarak neye ulaşılacağını ve bunun nasıl yapılabileceğini tarif etmek gereklidir.	Hedefler, niceliksel ve / veya niteliksel olarak değerlendirilebilecek şekilde formüle edilmelidir.	Hedefler öyle formüle edilmelidir ki, onları uygulayanlar da onlara ulaşmak için çabalamalıdır. Projeden ne gibi bir katma değer elde ediyoruz?	Hedefler, uygulanmalarına da ulaşılabilir şekilde formüle edilmelidir. Hedefin uygulanması olanaklar dahilinde mi ve gerekli kaynaklar mevcut mu?	Hedeflere ulaşılması gereken tarihe kadar bir tarih verilmelidir.

Digitale Medien in der frühkindlichen Bildung - Eine Handreichung für pädagogische Fachkräfte, Träger und Eltern in Kindertageseinrichtungen (MFKJKS, 2020)

Bu hedefler doğrultusunda örnek bir hedef oluşturma aşağıdaki gibi formüle edilebilir:

Amaçlanan hedef: Ebeveynleri dijital medya aracılığıyla düzenli olarak bilgilendirme.

SMART Uygulama Kriterleri:

S: Ebeveynleri dijital medya hakkında bilgilendirin.

M: Yılda iki bilgilendirme etkinliği gerçekleştirin.

A: Ebeveynler tarafından talep edilen konularda medya koçları tarafından uzman derslerinin verilmesi.

R: Sarı grubun grup odasında gerçekleşecek.

T: Kasım ve Nisan aylarında

Hedeflerin formüle edilmesi: Sarı grubun sınıfında anaokulumuzdaki dijital medya hakkında bilgilendirme etkinliği kapsamında ebeveynleri eğitim yılında iki kez (Kasım'da bir, Nisan'da bir kez) bilgilendiriyoruz ve medya koçlarımızı daha önce tartıştığımız konular hakkında konuşmacı olarak davet ediyoruz. Konuyla ilgili ebeveynlerle tartışıyoruz.

Bir tutumu veya amaçlanan bir etkiyi ifade eden ve dolayısıyla bu etkiyi ifade eden kapsayıcı hedefler vardır. Bu tür "etki hedefleri" daha çok bir kılavuz niteliğindedir, ancak bunların uygulanması güçlükle doğrulanabilir. Bu tür amaçlanan etkileri ve tutumları elde etmek için, bunların uygulanması için neyin gerekli olduğunu düşünmek

mantıklıdır. Bir etki hedefinin uygulanması ve gerçekleştirilmesi birkaç eyleme bağlı olabilir. Bunlar, yukarıda açıklanan SMART kriterlerine göre "eylem hedefleri" olarak formüle edilebilir ve böylece doğrulanabilir hale getirilebilir. Eylem hedeflerini ulaşılabilir kılmak için, bir sonraki adımda, hedeflere ulaşmak için hangi "eylem adımlarının" gerekli olduğu ekip içinde ortaklaşa tanımlanmalıdır. Bu üç kavram aşağıdaki tabloda açıklanmıştır:

Etki hedefi:	Kurumumuzda, çocuklarla ve ebeveynleriyle yaptığımız çalışmalarda dijital medyayı bir tema haline getirmek istiyoruz.
	<i>Etki hedefi, hangi etkinin elde edileceğini ve kurumun konuyla ilgili tutumunu belirtir. Etki hedeflerinin nasıl uygulanacağını daha kesin olarak tanımlamak için, istenen etkinin elde edilmesine yol açan eylem hedefleri SMART ile formüle edilmelidir.</i>
Eylem hedefi:	Sarı grubun sınıfında anaokulumuzdaki dijital medya hakkında bilgilendirme etkinliği kapsamında ebeveynleri eğitim yılında iki kez (Kasım'da bir, Nisan'da bir kez) bilgilendiriyoruz ve medya koçlarını daha önce tartıştığımız konular hakkında konuşmacı olarak davet ediyoruz. Konuyla ilgili ebeveynlerle tartışıyoruz.
	<i>Eylem hedefi, etki hedefine ulaşılmasına katkıda bulunur, ancak gerekli eylemlerin yalnızca bir yönünü temsil eder. Diğer eylem hedefleri, örneğin, çocuklarla yapılan pedagojik çalışma ile ilgili olabilir veya ekibin çalışmasına odaklanabilir. SMART ile formüle edilmiş eylem hedefi için, örneğin bir kontrol listesi ile işlenebilen eylem adımları tanımlanabilir.</i>
Eylem adımı:	Ebeveynleri anaokulu haber bültenindeki bilgilendirme etkinliği hakkında bilgilendiriyoruz. Bilgilendirme etkinliği için bir davetiye yazacağız. Davetiye etkinliğin bir ay önce bilgilendirme etkinliğine dağıtıyoruz. Bir medya koçuyla iletişime geçip bilgilendirme etkinliği için randevu alıyoruz.
	<i>Eylem adımlarını formüle etmek, yerine getirilmesi bir eylem hedefinin uygulanmasını garanti eden iş paketlerinin tanımlanması anlamına gelir. Bunları olabildiğince kesin bir şekilde yazmak ve bunları doğrudan uygulanmasından sorumlu kişilere atamak mantıklıdır.</i>

Program Ortakları

Blickwechsel Derneği, Köln Üniversitesi ve proje sponsoru olarak Sosyal Hizmet Enstitüsü de dahil olmak üzere projeyi işbirliği içinde uygulamış ve programı geliştirmişlerdir.

Bu projede ve sonrasında oluşturulan programda, Köln Üniversitesi *bilimsel destek*, Sosyal Hizmet Enstitüsü seçilmiş okullar için *proje yönetimi ve desteği* ve Medya ve İletişim Derneği Blickwechsel ise seçilmiş okullar için *medya eğitim desteği* sağlamıştır (MFKJKS, 2020).

Okul öncesi eğitim kurumları, yapılan tandem⁴ ziyaretleri ile birlikte dijital medyanın günlük eğitim hayatında nasıl kullanılabileceği konusunda fikirler geliştirmişlerdir. Yapılan ziyaretlerin odak noktası özellikle öğretmenleri⁵ dijital medyanın fırsatlarına ve zorluklarına karşı duyarlı hale getirmektir. Bu da bir medya eğitim konseptinin geliştirilmesi gibi organizasyonel gelişim süreçlerine yol açmıştır.

Konuya özel eğitim için eğitim kurumları için yeterlilik çalışmaları düzenlenmiştir. Kurumlar arası değiş tokuş ek olarak, bu çalıştaylar destek sırasında ortaya çıkan sorulara ve konulara odaklanmıştır.

⁴ Tandem, öğrenme işbirliğine dayalı konuşma etkinlikleridir.

⁵ Almanya'da okul öncesi eğitim kademesinde öğretmen (Lehrer/-in) kelimesi yerine yetiştiren, eğiten anlamına gelen „Erzieher/-in“ kelimesi kullanılmaktadır.

Programın Temelleri

Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya Programı üç temelden oluşmaktadır:

Tablo 4 Programın Temelleri

Medya Eğitim Desteği ve Organizasyonel Gelişim	Ebeveynlerle Yetiştirme Ve Eğitim Ortaklığı	Bilimsel Destek
<ul style="list-style-type: none"> Kurumlarda danışmanlık ve koçluk olanakları Kurumlar arasında yeterlilik atölyeleri 	<ul style="list-style-type: none"> Ebeveyn bilgilendirme organizasyonları 	<ul style="list-style-type: none"> Alan uzmanlarının yaptığı anketler Ebeveyn görüşmeleri Kurumlarda gerçekleşen gözlemler Grup tartışmaları

Medya Eğitim Desteği ve Organizasyonel Gelişim

Proje süresi boyunca, seçilen eğitim kurumları, Sosyal Hizmet Enstitüsü akademik kadrosu tarafından düzenli olarak bilgilendirilmiş ve bunun yanı sıra Blickwechsel Medya ve İletişim Derneği medya eğitmenleri ve pedagogları tarafından ziyaretler gerçekleştirilmiş ve okullardaki profesyonellere tavsiyelerde bulunmuşlardır.

Sosyal Hizmet Enstitüsü (Institut für soziale Arbeit e.V.) ve Medya ve İletişim Derneği Blickwechsel (Verein für Medien- und Kommunikation Blickwechsel e.V.) tarafından geliştirilen program, iki yıllık MKFFI model projesinin sonuçlarını sunmaktadır. Program eğitim kurumları içerisinde medya eğitiminin nasıl konu haline getirilebileceği ve çocuklarla nasıl deneyimlenebileceği, ebeveynlerle çocuğun yetiştirilmesi ve eğitimi ortaklığında medya eğitiminin oynadığı rol ile yansıtıcı ve kendinden emin etkileşim nasıl tasarlanabilir konusunda önerilerde bulunmaktadır. Projeye katılan anaokullarından pratik örneklere ek olarak, program bir dizi çalışma materyali sunmakta ve ayrıca Köln Üniversitesi tarafından sağlanan bilimsel desteğin sonuçlarını aktarmaktadır. Bu kapsamda Köln Üniversitesi tarafından yayınlanan rapor:

- Ergebnisse der wissenschaftlichen Begleitung des Projekts „Medienbildung in der Kita“ (Anaokullarında Medya Eğitimi projesinin bilimsel olarak izlenmesinin sonuçları) (Kutscher ve Bischof, 2020)

Proje ve program kapsamında aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

- Dijital medya ve erken çocukluk eğitimi arasındaki ilişki nedir?
- Medya eğitimi okul öncesi kurumlarda neden yararlıdır?
- Program ile hangi zorlukların üstesinden gelinmesi gerekiyor ve sonucunda hangi yeni fırsatlar ortaya çıkmaktadır?
- Nelere dikkat etmeliyiz?
- Medya eğitimi ile ilgili eyaletlere ne tür destekler var?

Ebeveynlerle Yetiştirme⁶ ve Eğitim Ortaklığı

Projenin bir diğer aşaması da ebeveynlerle yetiştirme ve eğitim⁷ ortaklığının güçlendirilmesidir. Uzmanlar, ebeveynlerle “dijital medya” konusunda fikir alışverişinde bulunmak, ihtiyaçları belirlemek ve kendilerini iletişim kurulabilecek kişi olarak sunmak için erişim seçenekleri ve toplantı odaları geliştirmişlerdir. Bu bağlamda, kurumlar, diğer etkinliklerin yanı sıra, tandemlerle birlikte ebeveyn bilgilendirme etkinlikleri düzenlemiştir.

Bilimsel Destek

Proje süresince, Köln Üniversitesi bilimsel bir destek olarak projenin başında ve sonunda grup tartışmaları, kurumlarda gözlemler, ebeveynler ve eğitmenler ile aşağıdaki anketleri gerçekleştirdi:

⁶ Erziehung (yetiştirme) ve Erzieher, Almanya’da erken çocukluk eğitimi alanında kullanılan iki kelimedir. Almanya’da okul öncesi öğretmenlerine Erzieher/-in ve bu eğitimcilerin yaptıkları eğitime de Erziehung denmektedir. Bu iki kelime yetiştirme (erziehung) ve eğitmen (erzieher) olarak dilimize çevrilmiştir

⁷ Yetiştirme (Erziehung) ve eğitim (bildung) Almanya’daki okul öncesi eğitim sisteminin iki önemli bileşenidir.

- Kurum yöneticilerinin, uzmanların ve ebeveynlerin anketi (projenin başında ve sonunda)
- Seçilen dört lokasyondaki kurumlarda odaklanmış etnografik gözlemler
- İkili ziyaretlerin yansıtma sayfaları şeklinde günlüğe kaydedilmesi

Odak noktası, medyaya duyarlı pedagojik çalışma açısından proje süresince gelişmelerin yeniden yapılandırılması, başarı için yapısal koşulların belirlenmesi ve okul öncesi eğitim kurumlarında erken eğitimin niteliğini oluşturmak için ihtiyaçların kaydedilmesiydi.

Köln Üniversitesi tarafından tüm sonuçları içeren ayrıntılı bir rapor yayınlanmıştır (Kutscher ve Bischof, 2020).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmanın amacı Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti'nde iki yıllık bir model proje sonucu geliştirilen ve uygulanmakta olan "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya" programının incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden tarama deseninde gerçekleştirilen araştırmanın verileri içerik analizi yapılabilmesi amacıyla Almanya'daki ilgili bakanlıktan elde edilen programdan elde edilmiştir.

Eğitimde teknolojinin başlangıcı ve etkisiyle, bugünlerde eğitim kurumlarının öğretim yöntemlerinde birçok yenilikçi değişiklik görüyoruz. Eğitim kurumları, akademik titizliği artırmak için sistemlerini geliştiriyorlar. Üniversiteler, öğrenciler arasında uygun öğrenmeyi oluşturmak amacıyla öğretme-öğrenme sürecinde dijital medyayı kullanıyorlar (Delfanti ve Arvidsson, 2019; Griffey, 2019). Dijital medya eğitimi mümkün olduğu kadar çok teknoloji kullanmakla ilgili değildir çünkü teknoloji tek başına eğitim ve pedagoji bağlamında kullanılamaz. Ancak eğitici bir konseptte sahip olan teknoloji, okul yaşamına çok iyi entegre edilebilen bir ifade ve tasarım aracıdır (Kabali vd., 2015). Dijital medya eğitiminde aktif olmak isteyen öğretmenler öncelikle dijital medya araçlarını kendileri denemelidir. Tıpkı bir resimli kitap veya masa oyununun kullanılmadan önce test edilmesi gibi, öğretmenler de teknolojiyi ve seçeneklerini tanıma ve test etme fırsatına sahip olmalıdır.

Bu araştırmanın sonucunda incelenen eğitim programına göre bir okul öncesi eğitim kurumu, dijital medya eğitimi uygulanmasını başlatırsa, çeşitli ön değerlendirmeler gerekmektedir. Çocukların ve ebeveynlerin eğitimi ve katılımıyla ilgili sorular, ekipman ve eğitim ihtiyaçlarını açıklığa kavuşturmanın yanı sıra eğitim uygulama sürecinin temel bölümlerinin bir parçasıdır. Bu ortak ve yoğun tartışma sürecinden sonra, bir kurum kendi dijital medya eğitimi konseptini geliştirilmelidir. Bu, eğitim alanının sürdürülebilir bir şekilde devam etmesini sağlar.

İncelenen programa göre, bir yandan, anaokulları, çocukların dijital medya ile birlikte büyümesinin taleplerine tepki verme ve bu gelişmenin bir eğitim kurumu olarak nasıl karşılanabileceği stratejileri geliştirme görevine sahiptir. Öte yandan, bu bağlamda ebeveynlerle işbirliği çok önemlidir, çünkü çocuklar ilk medya deneyimlerini anaokulunda değil, ailede kazanmaktadırlar.

Bir okul öncesi eğitim kurumu, kurumda bir konu olarak medya eğitiminin uygulanmasını başlatırsa, çeşitli ön değerlendirmeler gereklidir. Başlangıçta, profesyonellerin kişisel ve mesleki tutumlarının yansımaları, 'medya eğitimi' teriminin açıklığa kavuşturulması ve ekibin 'çocuk ve medya' konusunu pedagojik açıdan ne ölçüde ilgili gördüğü sorusunun incelenmesi var. Çocukların ve ebeveynlerin eğitimi ve katılımıyla ilgili sorular, ekipman ve eğitim ihtiyaçlarını açıklığa kavuşturmanın yanı sıra eğitim uygulama sürecinin temel bölümlerinin bir parçasıdır. Bu ortak ve yoğun tartışma sürecinden sonra, bir kurumun kendi medya pedagojik konsepti geliştirilmeli ve bu eğitim alanının sürdürülebilir bir şekilde sabitlenmesini sağlar.

Dijital medya eğitimi programına göre okul öncesi dönemde medya kullanımının temel amacı aktif ve yaratıcı bir şekilde birlikte var olmaktır. Programın temelinde, okul öncesi kurumlarda dijital medya eğitiminin nasıl uygulanması ve yaşanması gerektiğine dair bir kavramın geliştirilmesi vardır.

Dijital medya eğitimi okul öncesi eğitim kurumlarında dijital medyanın mantıklı ve yaratıcı bir şekilde nasıl kullanılacağını öğrenmek anlamına gelmektedir. Dijital medya, beraberinde çok çeşitli fırsatlar ve aynı zamanda zorluklar getirir. Bu nedenle, medya becerilerini geliştirmede çocukları desteklemek ebeveynlerin ve bu alandaki eğitimcilerin görevidir. Bunu sağlamak için, okul öncesi eğitim kurumlarında çocuğun gelişimini destekleyen bir çerçevede medya eğitimi sürekli bir konu olarak gündelik hayata sabitlenmelidir (Friedrichs-Liesenkötter, 2016).

Bu çalışmada Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde 2020 yılında uygulanmaya başlayan "Erken Çocukluk Eğitiminde Dijital Medya" programı incelenmiştir. Araştırma farklı ülkeler veya Almanya'nın farklı eyaletlerinden örnekler ile çeşitlendirilebilir.

Aşağıda araştırma sonucu doğrultusunda ilgili araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

Araştırma sonuçları doğrultusunda;

1. Erken çocukluk eğitiminde dijital medya eğitimine ilişkin yeterliliklerin belirlenmesi,
2. Erken çocukluk eğitiminde dijital medya eğitimine ilişkin yapılan çalışmaların desteklenmesi,
3. Ülkemizde erken çocukluk döneminde dijital medya eğitimi ile ilgili eğitim programlarının geliştirilmesi,
4. Erken çocukluk eğitiminden başlayarak tüm eğitim kademelerinde dijital medya eğitimi standartlarının belirlenmesi,
5. Araştırmacıların erken çocukluk eğitiminde dijital medya eğitiminin pedagojik temellerini daha iyi anlamaları için dijital medya eğitimi ile ilgili farklı araştırma yöntemleri kullanarak çalışmalar yapması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Ahearne, C., Dilworth, S., Rollings, R., Livingstone, V., ve Murray, D. (2016). Touch-screen technology usage in toddlers. *Archives of Disease in Childhood*, 101(2), 181-183. <https://doi.org/10.1136/archdischild-2015-309278>
- Barr, R., Danziger, C., Hilliard, M. E., Andolina, C., ve Ruskis, J. (2010). Amount, content and context of infant media exposure: A parental questionnaire and diary analysis. *International Journal of Early Years Education*, 18(2), 107-122. <https://doi.org/10.1080/09669760.2010.494431>
- Barr, R., ve Linebarger, D. N. (Ed.). (2017). *Media Exposure During Infancy and Early Childhood*. Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-45102-2>
- Berg, B. L., ve Lune, H. (2017). *Qualitative Research Methods for The Social Sciences* (Ninth edition). Pearson Education Limited.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (24. bs). Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma Deseni ve Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları* (S. B. Demir, Çev.; 3. bs). Eğiten Kitap.
- Cristia, A., ve Seidl, A. (2015). Parental Reports on Touch Screen Use in Early Childhood. *PLoS ONE*, 10(6), e0128338. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0128338>
- Delfanti, A., ve Arvidsson, A. (2019). *Introduction to Digital Media* (1. bs). John Wiley ve Sons, Inc.
- Edlund, J. E., ve Nichols, A. L. (2019). *Advanced Research Methods for the Social and Behavioral Sciences* (1. bs). Cambridge University Press.
- Friedrichs-Liesenkötter, H. (2016). *Medienerziehung in Kindertagesstätten*. Springer Fachmedien Wiesbaden. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-12307-9>
- Goyal, M. R., ve Eilu, E. (Ed.). (2020). *Digital media and wireless communication in developing nations: Agriculture, education, and the economic sector*. Apple Academic Press.
- Griffey, J. (2019). *Introduction to Interactive Digital Media: Concept and Practice* (1. bs). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429053658>
- Johanssen, J. (2019). *Psychoanalysis and Digital Culture* (1. bs). Routledge Taylor ve Francis.
- Kabali, H. K., Irigoyen, M. M., Nunez-Davis, R., Budacki, J. G., Mohanty, S. H., Leister, K. P., ve Bonner, R. L. (2015). Exposure and Use of Mobile Media Devices by Young Children. *American Academy of Pediatrics*, 136(6), 1044-1050. <https://doi.org/10.1542/peds.2015-2151>
- Kutscher, N. (2019). *Digitalisierte Lebenswelten und ihre Implikationen für Soziale Arbeit*. 3(4), 26-35. <https://doi.org/10.3262/SM1904026>
- Kutscher, N., ve Bischof, J. (2020). *Ergebnisse der wissenschaftlichen Begleitung des Projekts „Medienbildung in der Kita“* (Abschlussbericht, s. 212). Universität zu Köln. <https://www.kita.nrw.de/>
- Matthews, B., ve Ross, L. (2010). *Research Methods: A Practical Guide For The Social Sciences* (1. bs). Pearson Education Limited.

- MFJKJS. (2020). *Digitale Medien in der frühkindlichen Bildung—Eine Handreichung für pädagogische Fachkräfte, Träger und Eltern in Kindertageseinrichtungen*. Ministerium für Familie, Kinder, Jugend, Kultur und Sport des Landes NRW. https://www.kita.nrw.de/system/files/media/document/file/Medienbildung_Digitale-Medien-fruehkindliche-Bildung_Handreicherung.pdf
- MFJKJS, N. (2018). *Bildungsgrundsätze für Kinder von 0 bis 10 Jahren in Kindertagesbetreuung und Schulen im Primarbereich in Nordrhein-Westfalen*. Ministerium für Familie, Kinder, Jugend, Kultur und Sport des Landes NRW.
- Moser, H. (2019). *Einführung in die Medienpädagogik: Aufwachsen im digitalen Zeitalter*. Springer Fachmedien Wiesbaden. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-23208-5>
- Moser, H., Grell, P., Niesyto, H., ve Deutsche Gesellschaft für Erziehungswissenschaft (Ed.). (2011). *Medienbildung und Medienkompetenz: Beiträge zu Schlüsselbegriffen der Medienpädagogik*. kopaed.
- OECD. (2019). *Educating 21st Century Children: Emotional Well-being in the Digital Age* (T. Burns ve F. Gottschalk, Ed.). Organisation for Economic Co-operation and Development. <https://doi.org/10.1787/b7f33425-en>
- Öğretir Özçelik, A. D., ve Tuğluk, M. N. (Ed.). (2018). *Eğitimde ve Endüstride 21. Yüzyıl Becerileri* (3. bs). Pegem Akademi Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786052414699>
- Özkan, B. (2018). Medya Okuryazarlığı. İçinde A. D. Öğretir Özçelik ve M. N. Tuğluk (Ed.), *Eğitimde ve Endüstride 21. Yüzyıl Becerileri* (3. bs, ss. 71-82). Pegem Akademi Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786052414699>
- Potter, W. J. (2016). *Media Literacy* (Eighth edition). SAGE.
- Rideout, V., ve AAP. (2019). *Zero to Eight: Children's Media Use in America, 2013: Version 1* (Versiyon v1) [Data set]. Inter-University Consortium for Political and Social Research. <https://doi.org/10.3886/ICPSR37491.V1>
- Sander, U., Gross, F. von, ve Hugger, K.-U. (Ed.). (2008). *Handbuch Medienpädagogik* (1. Auflage). VS, Verlag für Sozialwissenschaften.
- Susman-Peña, T., Druckman, M., ve Oduro, N. (2020). *Fighting Misinformation: Digital Media Literacy* (1. bs). The Great Courses.
- Süss, D., Lampert, C., ve Trültzsch-Wijnen, C. W. (2018). *Medienpädagogik*. Springer Fachmedien Wiesbaden. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-19824-4>
- Trültzsch-Wijnen, C. W. (2020). *Media Literacy and the Effect of Socialization*. Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-56360-8>
- Tulodziecki, G., Grafe, S., ve Herzig, B. (2018). *Medienbildung in Schule und Unterricht: Grundlagen und Beispiele* (1. bs). UTB.

AN INVESTIGATION OF THE DIGITAL MEDIA PROGRAM IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION

Gülşah ÖZDİL
Mehmet Nur TUĞLUK

ABSTRACT

Our world is becoming more digital, interactive, and online, and digital media is becoming more common in our daily lives. As a result, countries aim towards new training strategies to address this development appropriately. The goal of this study is to examine the "Digital Media in Early Childhood Education Program" developed and implemented as a result of a two-year model project in North Rhine-Westphalia, Germany. The document analysis method was used to examine the program and obtained data was reported using the content analysis method. The program was translated from German to Turkish by the researchers. The Digital Media in Early Childhood Education Program generally consists of four main sections, followed by study materials and sample applications. Digital media education is about addressing children's interests and needs, rather than creating as perfect media content as possible. If digital media education is understood as "we have to teach children how to use digital media", then the reservations of education professionals can be entirely understandable. Because this understanding incorporates a problematic reduction of education to the use of the media and contradicts basic pedagogical requirements such as the relevance to a specific situation and context, the significance for implemented pedagogical concepts, and the individual child's needs. Therefore, the "Digital Media in Early Childhood Education" program is focusing on educating educators for the reflective placement of media education in everyday life to overcome this misunderstanding. The goal of the model project and program is to develop and test the structural and content-related conditions for the age-appropriate and pedagogically sensitive use of digital media in preschool education institutions. The program with the included materials and sample applications, which consist of comprehensive information about digital media education in early childhood, is a guide to institutions, teachers, and researchers.

Keywords: Digital media, early childhood education, preschool education, educational program